DERS ÖZETİ · EKONOMİK FAALİYETLER VE ETKİLERİ

Ekonomik Faaliyetlerin Özellikleri

Ekonomik faaliyetler beş sektöre ayrılır: **birincil** doğadan alır, **ikincil** işler, **üçüncül** hizmet sunar, **dördüncül** ve **beşincil** bilgi ve karar üretir.

1 Birincil Sektör

- Doğadan doğrudan ham madde elde eder.
- Tarım, hayvancılık, ormancılık, balıkçılık.
- Madencilik de birincil sektördür.
- Doğaya bağımlılık en yüksektir.

2 İkincil Sektör

- Ham maddeyi işleyip ürüne dönüştürür.
- Fabrika üretimi, imalat, inşaat.
- Ürün işlendikçe değeri artar.

3 Üçüncül Sektör

- Somut ürün değil, hizmet üretir.
- Ticaret, ulaşım, eğitim, sağlık, turizm.
- Bankacılık ve kuaförlük de hizmettir.

4 Hangi Sektör? 3 Soru

- 1. Doğadan doğrudan mı alınıyor? Birincil.
- 2. Ham madde işleniyor mu? İkincil.
- 3. Hizmet mi sunuluyor? Üçüncül.
- Mesleğe değil, yapılan işe bak.

5 Dördüncül ve Beşincil

- Dördüncül: bilgi üretir; Ar-Ge, yazılım.
- Beşincil: üst düzey yönetim ve karar.
- Ürün değil, bilgi ve karar üretirler.
- Meslek: yazılımcı, araştırmacı, üst yönetici.

Sektörlerin Karşılaştırılması

Sektör	Ne yapar?	Örnek	Doğaya bağımlılık
Birincil	Doğadan ham madde alır	Tarım, madencilik	Çok yüksek
İkincil	Ham maddeyi işler	Fabrika, inşaat	Orta
Üçüncül	Hizmet sunar	Ticaret, eğitim	Genellikle düşük
Dördüncül	Bilgi üretir	Ar-Ge, yazılım	Düşük
Beşincil	Üst düzey karar verir	Üst yönetim	Düşük

ÇÖZÜMLÜ ÖRNEKLER

Ekonomik Faaliyetlerin Özellikleri: adım adım 5 örnek

ÖRNEK 1 ÖRNEK 1

Pamuk yetiştirilir, fabrikada kumaş olur, mağazada satılır. Sektörler nedir?

1. Pamuk yetiştirme doğadan ürün almaktır: birincil.
2. Kumaş üretimi ham maddeyi işlemektir: ikincil.
3. Mağazada satış hizmettir: üçüncül.

Cevap: Birincil, ikincil, üçüncül

ÖRNEK 2 ÖRNEK 2

Buğday hasat edilir, una ve ekmeğe dönüşür, bakkalda satılır. Sektörler nedir?

1. Hasat doğadan ürün almaktır: birincil.
2. Un ve ekmek yapımı işlemedir: ikincil.
3. Bakkalda satış hizmettir: üçüncül.

Cevap: Birincil, ikincil, ikincil, üçüncül

ÖRNEK 3 ÖRNEK 3

Demir çıkarılır, çeliğe çevrilir, çelik otomobil fabrikasına taşınır. Sektörler nedir?

1. Demir çıkarmak madenciliktir: birincil.
2. Çelik üretmek işlemedir: ikincil.
3. Taşımak ulaşım hizmetidir: üçüncül.

Cevap: Birincil, ikincil, üçüncül

ÖRNEK 4 ÖRNEK 4

Bakır çıkarma, bal toplama, oto parçası üretme, fındık toplama: hangisi farklı?

1. Bakır çıkarma doğadan alınır: birincil.
2. Bal ve fındık toplama da birincildir.
3. Oto parçası üretmek işlemedir: ikincil.

Cevap: Oto parçası üretme

ÖRNEK 5 ÖRNEK 5

Kayak merkezindeki eğitmen doğaya bağlı çalışır. Hangi sektördedir?

1. Eğitmen yeni bir ürün üretmez.
2. Kayak öğretmek bir hizmettir.
3. Doğaya bağlı olması sektörünü değiştirmez.

Cevap: Üçüncül sektör

TAHTA

10. Sınıf · Coğrafya

MİNİ TEST

Ekonomik Faaliyetlerin Özellikleri: 10 soruda kendini dene

Ad Soyad: Tarih: Doğru / Yanlış:

1. Aşağıdakilerden hangisi birincil sektöre girer?

A) Zeytin hasadı **B)** Konserve üretimi
C) Otel işletmeciliği **D)** Mobilya yapımı

2. Aşağıdakilerden hangisi ikincil sektöre girer?

A) Meyve taşımak **B)** Çelik üretmek
C) Koyun yetiştirmek **D)** Kredi vermek

3. Aşağıdakilerden hangisi üçüncül sektöre girer?

A) Balık avlamak **B)** Kumaş dokumak
C) Hastada tedavi yapmak **D)** Kömür çıkarmak

4. Madencilik hangi sektörde yer alır?

A) İkincil **B)** Üçüncül
C) Hiçbiri **D)** Birincil

5. Turizm hangi sektörde yer alır?

A) Üçüncül **B)** Birincil
C) İkincil **D)** Hiçbiri

6. Marangozluk hangi sektörde yer alır?

A) Birincil **B)** İkincil
C) Üçüncül **D)** Hiçbiri

7. Kamyon şoförlüğü hangi sektörde yer alır?

A) Birincil **B)** İkincil
C) Üçüncül **D)** Hiçbiri

8. Arıcılık hangi sektörde yer alır?

A) Üçüncül **B)** Birincil
C) İkincil **D)** Hiçbiri

9. Buğday hasadı ile un üretimi için hangisi doğrudur?

A) İkisi de birincil **B)** İkisi de ikincil
C) Hasat ikincil, un birincil **D)** Hasat birincil, un ikincil

10. Kumaş üretimi ile kumaş satışı için hangisi doğrudur?

A) Üretim ikincil, satış üçüncül
B) İkisi de ikincil
C) Üretim birincil, satış ikincil
D) İkisi de üçüncül

Cevap anahtarı

1. A · Zeytin ağaçtan doğrudan toplanır.
2. B · Çelik üretiminde ham madde işlenir.
3. C · Sağlık bir hizmet faaliyetidir.
4. D · Maden doğadan doğrudan çıkarılır.
5. A · Turizm ürün değil hizmet sunar.
6. B · Marangoz ahşabı işleyip eşya yapar.
7. C · Taşımacılık bir ulaşım hizmetidir.
8. B · Bal doğadan doğrudan elde edilir.
9. D · Hasat doğadan alır, un üretimi işler.
10. A · Üretim işlemedir, satış hizmettir.

Konunun tam anlatımı ve daha fazla soru:
tahtaapp.com/blog/dersler/10-sinif-cografya-ekonomik-faaliyetlerin-ozellikleri-konu-anlatimi